

584 De Regia protect. vi oppress. appell.

nem, ut putat defectus insinuationis, non acceptationis, & similes, quas quidem dixit ipse Vallafacius in fin. d. dec. non obstat, nec admittit in hoc judicio executivo, 204 sed in plenariis referendas, & infuper, quia ex actu nullo transferitur possesso, l. 1. s. si vir uxori, ff. de acquir. poss. cum concordan. & sic de sola possessione docere difficultatem in hoc iudicio executivo, ad impediendam executionem, hec tenetur tertius eam justificare cum titulo, ut ex B. Paul. ff. Hf. Alexand. Cov. Scaccia, & Parlad. dixi supra n. 87. sub vers. cuius sit ratio est. Et probatur etiam ex Rodrig. de Amador, de quibus in vers. proxime sequenti a n. 215. dicentibus, & bene 205 afervis cum tertium, in quem res emphyteutica alienata est, incho domino, non habere locum viam exercituvam, contra Parlador. contrarium dicentes, motum, quia alienatio fuit nulla, quod ita vidi iam practicari a viris doctissimis, & terminari etiam. Faciunt etiam quae ex pluribus DD. dixi supra a n. 93. quod possesso tertii comparentis executioni patitur controver- sium, ubi alia ad propositum.

206 Quod quidem & fortius redditur ex eo, nam licet quando agitur aliquo remedio possessoris exceptionis que attingunt proprietatem; non admittuntur, sed iudicio plenario referuantur (ut est notum) quia de sola possessione, tractatur; tamen illae exceptions proprietas, que tendunt ad desfrumentum, & insciendum possesso omnino admittuntur sunt. Ita docet elegan- 214 tia Baldi in leg. naturaliter §. nibil communis ff. de acquir. poss. quem sequitur Alexan. ibi num. 24. & Ripa n. 81. Molin de Hispan. primogen. lib. 3. cap. 13. facit etiam quod mirabiliter dictum B. in l. 1. & parvi refert. ff. quod vi aut clam, n. 3. quem sequitur Ab. in cap. item cum quis n. 9. de refiss. fol. quod in remedio possessoris ad- mittuntur omnes exceptions excludentes qualitatem a jure, vel statuto requisitam, ad hoc ut competere possit. Idem sequitur Gregor. Lopez in l. 7. tit. 4. part. 5. in gl. verbo, possession. & in l. 2. tit. 14. part. 6. verbo, flego. Mol. ubi proxime n. 14.

207 Et hæc omnia confirmantur, quoniam generale est in omni possesso adipiscenda, tam in prophanis, quam in beneficialibus; ut ad obtinendum in possessione sufficiat titulus coloratus (& coloratus dicunt, quando processus ad habentem potestem) nec exiguntur, quod alia ostendatur validitas tituli, nisi quod formam extinsecam, nec recipiunt quantum de titulo invaliditate, si pulchre scripti Guido Papa. quies. 85. in curia, sequitur Decius 200. consil. 220. in causa col. 2. sed ante eos Paul. Castreri. consil. 255. n. 4. in 1. Ferret. consil. 1. n. 4. & consil. 27. n. 4. Natta. consil. 411. n. 9. Menoch. qui alios refert consil. 199. n. 42. & apud Puteum. decis. 99. n. 9. I. Ozalo. decis. 116. n. 7. latissime mandos. in comment. regul. Cancel. regul. 16. q. 27. n. 6. & 7. Rebuffi. reg. in tract. de concord. Gall. in tract. de pacif. poss. n. 32. Peregrin. in tract. de fide art. 48. n. 31. & recte faciunt que ipse ibid. a n. 29.

208 Pro quibus quidem fortius etiam faciunt, quæ su- perius resolvimus hoc cap. sub 4. concl. vers. num. tra- Elandum, num. 100. quibus resolvimus, id est ei, cui iudex nulliter, non rite nec recte procedens tradidit possessionem, sibi executioni opponenti, hujus possessionis virtute, obstat nullitatem, cum hæc nullitas inficiat titulum & possessionem, ubi plurimas adduximus Rota decis. & doctrinas, quae rem hanc verillim reddit; & recte comprobant, quas vide omnino.

209 Pro quibus etiam & illud simile facit, quoniam licet confessio parvis validet nullitatem, & defectus ordinis judicialis processus, ut late per Malcar. de probat. lib. 1. concl. 244. n. 4. & concl. 357. num. 3. ubi de com- mun. Rolan. consil. 31. n. 4. lib. 1. infinitos conges- sum.

Farinac. in tract. crimin. tom. 3. quæst. 81. cap. 2. à n. 65. cum pluribus seqq. ubi multis modis ampliat, & im- 212 dem limitat, tamen quando nullitas non solum procel- lum, verum & ipsammet confessionem inficit, tunc confi- fessio nihil operatur, nec validat processum: ita post multos tradidere Vantius de null. in rub. quibus mod. sent. null. repar. n. 126. Alex. Stiat. in tract. jud. c. 19. n. 50. Flam. Carta. de executio. senten. c. fin. n. 216. Bruno. a. Solo. in suo compendio vers. confessio invalida vers. seqq. fol. 46. à tergo. Roma. conf. 167. n. 3. in fin. n. 4. Marfil. consil. 14. n. 3. & n. 17. & consil. 29. n. 9. & 49. in fin. & consil. 46. n. 19. Bertaz. consil. 341. n. 17. l. 2. Rolan. consil. 31. n. 8. lib. 1. & consil. 27. n. 22. & seqq. lib. 3. Farinac. ubi proxime n. 87. igitur idem di- 213 cendum in nostro calo, quod ubi agitur de sola posses- sione dictipanta, nullitas contractus, & tituli non ob- stat, tamen quando nullitas etiam possessionem ipsam possesso tertii comparentis executioni patitur controver- sium, ubi alia ad propositum.

214 Quod quidem & fortius redditur ex eo, nam licet quando agitur aliquo remedio possessoris exceptionis que attingunt proprietatem; non admittuntur, sed iudicio plenario referuantur (ut est notum) quia de sola possessione, tractatur; tamen illae exceptions proprietas, que tendunt ad desfrumentum, & insciendum possesso omnino admittuntur sunt. Ita docet elegan- tia Baldi in leg. naturaliter §. nibil communis ff. de acquir. poss. quem sequitur Alexan. ibi num. 24. & Ripa n. 81. Molin de Hispan. primogen. lib. 3. cap. 13. facit etiam quod mirabiliter dictum B. in l. 1. & parvi refert. ff. quod vi aut clam, n. 3. quem sequitur Ab. in cap. item cum quis n. 9. de refiss. fol. quod in remedio possessoris ad- mittuntur omnes exceptions excludentes qualitatem a jure, vel statuto requisitam, ad hoc ut competere possit. Idem sequitur Gregor. Lopez in l. 7. tit. 4. part. 5. in gl. verbo, possession. & in l. 2. tit. 14. part. 6. verbo, flego. Mol. ubi proxime n. 14.

215 Et hæc omnia confirmantur, quoniam generale est in omni possesso adipiscenda, tam in prophanis, quam in beneficialibus; ut ad obtinendum in possessione sufficiat titulus coloratus (& coloratus dicunt, quando processus ad habentem potestem) nec exiguntur, quod alia ostendatur validitas tituli, nisi quod formam extinsecam, nec recipiunt quantum de titulo invaliditate, si pulchre scripti Guido Papa. quies. 85. in curia, sequitur Decius 200. consil. 220. in causa col. 2. sed ante eos Paul. Castreri. consil. 255. n. 4. in 1. Ferret. consil. 1. n. 4. & consil. 27. n. 4. Natta. consil. 411. n. 9. Menoch. qui alios refert consil. 199. n. 42. & apud Puteum. decis. 99. n. 9. I. Ozalo. decis. 116. n. 7. latissime mandos. in comment. regul. Cancel. regul. 16. q. 27. n. 6. & 7. Rebuffi. reg. in tract. de concord. Gall. in tract. de pacif. poss. n. 32. Peregrin. in tract. de fide art. 48. n. 31. & recte faciunt que ipse ibid. a n. 29.

216 Pro quibus quidem fortius etiam faciunt, quæ su- perius resolvimus hoc cap. sub 4. concl. vers. num. tra- Elandum, num. 100. quibus resolvimus, id est ei, cui iudex nulliter, non rite nec recte procedens tradidit possessionem, sibi executioni opponenti, hujus possessionis virtute, obstat nullitatem, cum hæc nullitas inficiat titulum & possessionem, ubi plurimas adduximus Rota decis. & doctrinas, quae rem hanc verillim reddit; & recte comprobant, quas vide omnino.

217 Pro quibus etiam & illud simile facit, quoniam licet confessio parvis validet nullitatem, & defectus ordinis judicialis processus, ut late per Malcar. de probat. lib. 1. concl. 244. n. 4. & concl. 357. num. 3. ubi de com- mun. Rolan. consil. 31. n. 4. lib. 1. infinitos conges- sum.

Pars IV. Cap. VIII.

585

Paul. de Castro in leg. à divo Pio. §. super relui ff. de jud. Lancelot. de attenta. 1. p. c. 3. sub n. 81. Hieronym. Gab. conf. 52. à n. 8. tom. 1. Et hoc licet obter. dicit etiam Covar. in tract. quæst. cap. 14. n. 7. sub vers. imo ex hac opinione, post medium, idem alit. ant etiam Affictus & Capicus ubi proxime, dicentes omnes 225 ut pro his articulis & summarie causa cognitione, citato sit facienda, quod verillimum puto & tenet ultra relatios Menoch. conf. 319. n. 12. Cancer. in tract. cap. 17. n. 463. Carpanos ad statum Mediolan. 160. num. 54. Giurba decis. 62. num. 13. Cancer. cap. 12. n. 17. 2. p. 2.

An autem executor exceedat, si virtute executoria 227 lium expeditarum inter alios directò exequatur contra sequestrum, seu cum, in quem lice pendent res, si deposita, super qua litigatur, tradenda, & redenda vincenti, vide quæ in his quæstionis refo- 218 lutione diximus supra p. c. 16. à n. 84. & sequen- tibus. Et quid adversus fidejussionem in causa principali de iudicio siffi, vide Bernardum Diaz in regul. 67. ubi latè per regulam, & limitatores. Et an si ful- for, iudicatur solvi, posfit impeditre executionem 229 sententia late contra principalem, pro quo fidejus- fit, & an legitimus fit contradictor, vide quæ latè per Martam in tract. de jurisdictione centuria 2. c. 178. per totum. Et an solvens aliqui de mandato iudicis 230 possit se executione factæ oppondere, & an dicatur legitimus contradicitor, vide duas Rota decisiones apud Prosperum Farinacum 448. & 449. in novissimis 2. p. & vide quæ nos latè supra c. 7. à n. 151. can- seqq. hac 4. p.

Et unum est notabile, & ut executor non exce- 231 dat, si executoria expeditas contra uxorem virtute debiti contrari ante matrimonium, exequatur aduersus maritum (illo denou tamen citato, ut superius adversum. à num. 222. ex mutatione perdonare) super bonis datis in dotem, quando alia propria bona mulier non habebit, ita Capicus decis. 28. Arisimi. Tepatus tom. 1. tit. de execut. sententiarum, col. 4. ad finem fol. 349.

Executoria itidem expeditæ contra procurato- 232 rem in rem suam condemnatum nomine proprio, qui tamen solvendo non est, tunc dirigere eas potest executor in bonis principali absenti, non citari, ut probat text. in leg. auth. qua in provincia, C. ubi de crimine agi oportet, quam alleg. gl. in leg. vendit. verb. solvere in finem. & per eam id tradit Bal. in autib. si capitur. n. 6. C. de Episc. & Cleric. Barbos. in dicta leg. venditor. n. 201. & 222.

Sed quid dicendum, an tententia lata contra emp- 233 torem, possit fieri executio in bonis venditoris, affi- dentis defensione liti, iuxta text. in leg. venditor, ff. de re jud. & quod possit, firmat. gl. verb. solvere, in fin. dicta leg. venditor, quam sequuntur B. Angelus & Paulus Castr. consil. 533. sub n. 4. Hieron. Gabriel. conf. 52. n. 9. tom. 1. post alios. Cujus ea est potissima ratio, quam non reddunt prædicti, quoniam fieri in executione, & in iis casibus, in quibus alia citatio non requiratur, vel ubi requiritur præcessit jam; tamen ubi datur in quolibet iudicio ordinario, aut executivo, rei aut per- sona mutatio, tunc nova citatione, novaque interpella- 234 tionis opus est, ut suprà hoc l. c. 5. post princ. vers. sed in bac contrariaitate, &c. latè diximus à n. 8. cum j. 25. qui omnes, & Jacobi, ibi mon. 7. respondent ad illam difficultatem, quæ in contrarium urget, nempe, quod cum petitur res certa, in ea debet fieri executio prædictæ, leg. qui restituere, ff. de rei vendicator, & sic impossibile esse fieri executionem in bonis venditori affidentis, qui rem petitam minimè possidet, cui igitur ipsi respondent, glossam intelligendam esse quando emptor ultra rei reffutacionem fuit condemnatus in fructibus, & expensis, quorum respectu fieri potest executio in bonis venditoris affidentis, sequitur Xuarce in tra. de los emplacamientos, §. 5. n. 18. quam glossæ opinionem magis communiter receptam esse, testatur Barbos, in dicta leg. venditorem num. 198. qui à numero 193. plura adducit iura & funda-

Sed ab hac glossæ opinione recedunt Lancelot. Decius ibi in fin. & probat Cagnol. n. 24. Barb. à n. 197. cum

cum seqq. qui quidem communiter respondent iuribus, & fundamens contrariae partis, sed revera eorum responso mihi non applaudit, quam questionem pro nunc amplius non examino.

- 234 Sed quid dicendum in filio familias efficaciter obligato ex contractu, vel quasi, cuius est virtute condemnatus: ac fieri possit executio in bonis adventitiis, in quibus sibi pertinet sola proprietas, uliusfructus tamen patri, & an executor in predicta proprietate possit executoriales exequi. Supposito, quod filius/familias existens in potestate patris, potest efficaciter obligari ex contractu, vel quasi, & ex iudicio, praterquam ex mortuo, juxta textum in leg. tam ex contractibus, ff. de jud. & ibi Paul. & communiter Doctores, l. qui Rome, §. Aug. ff. de iust. text. in l. fin. §. papill. eod. iii. l. prator. sit, sed & filius fam. ff. de edendo, l. si quis cum filius f. ff. de pecul. l. per tot. ff. de Macedonianum. per argumentum ab speciali n. 1. & per totum, ff. eo ist. bonus text. in l. filius s. l. 12. ff. de action. & obligat, & ibi gl. ordinaria B. Alberi. Angel. & communiter Doctores, de quo art. doceat tractat. Anton. Gomez tom. 2. var. cap. 15. à n. 11. igitur resolvendum est, quod si talis filius condemnatus habeat bona castralia, vel quasi, in eis fieri executio, qui respectu eorum reputetur pater familias; & idem est si habet bona adventitia, quorum ususfructus non queritur patri: quia sunt propriæ ipsius filii, & pleno iure sibi pertinent, & in eis repertur sui iuri, juxta textum in l. fin. ff. filii autem, C. de bonis qua liber. text. in autb. excipitur, eodem iiii. de quo videndum latè comprobans Antonius Gomez ubi proxime, ubi etiam quando filius familias habet bona profectio, ut in eis non fiat executio, cum pleno iure sibi patri, cui non potest per filium praedictum fieri, textus est in l. eum oportet C. de bon. qualib. & ibi communiter Doctores.
- 235 Sed si filius familias habeat bona adventitia, quorum ususfructus pertinet patri, tunc affirmandum est, quod etiam in sola proprietate non possit fieri solutio, & executio: primò per textum expressum in leg. ff. ff. filii autem, de bonis qua liberis, ubi disponitur, quod filius nullo modo possit proprietatem suam alienare per contractum, vel ultimam voluntatem, sine consensu & voluntate patris; ergo efficaciter censetur prohibita executio in eis, cum sit perfecta alienatio, & alienationis effectus perfectio, & confunditario. Secundò, quia prohibita alienatio, censetur prohibitus omnis actus, per quem pervenit ad eam, argumentum text. in l. oratio, ff. de sponsalibus, text. in leg. quod dicit. ff. de patribus, text. in leg. cum leg. ff. de fiducia. text. in l. fin. C. de rebus alienis non alienari. text. in l. fin. §. fed quia, C. commun. de leg. text. in l. 1. vers. fin. C. de fundo dot. & in terminis ita tenet Albericus ibi in l. & si condemnatus, ff. de noxalibus, & idem videtur tenere Bart. in l. si finito, §. si de vclig. ff. de damno infesto, col. fin. vers. vel melius, optimè late Anton. Gom. lib. 2. var. c. 15. n. 12. ubi post plures alios, quod si filius nulla habeat bona, potest pro debito incarcari, siquiescit si esset sui juris, juxta text. in l. penult. C. qui bonis credere possit qui quidem Anton. Gomez num. 13. videndum est, ubi copioso tractat an proprietas bonorum adventitiis, rum, quibus pater habet ususfructum, possit censari pro delicto commissio a filio.
- 236 Sed successivè quaro: an quemadmodum lata sententia, & decreta executoriales in favorem actoris possident super interdicto retinenda possessionis prodebet ejus hereditibus, & successoribus; ut scilicet ipsi in sua possessione defendant, & tueantur, juxta text. in l. si Titius §. Celsus ff. de aqua pluvia arc. l. qui alter, §. bac verba, ff. quod vi aut clam: nam successor unitus iuri authoris acceptione, cum res judicatae rei cohabeat, l. exceptione, §. rei, ff. de exceptione, l. si ante §. ult. ff. de exceptione rei jud. Joan. Fabius in §. retinenda, n. 30. vers.

246 ad differentiam judicis, officii. Et an & quando in Saliano interdicto executorialium expeditarum possit execu-
cilio impediari, vide Rotæ decisionem apud Farinac.
1. p. noviss. decisi. 260. per totum.

- 247 Rufus queri potest, an executor datus pro execu-
tione executorialium, & sententia late contra debito-
rem aliquis quantitatis; excedat, si illam exequatur
in alium debitorem condemnari, cum quo lis agitata
non sit. In quo est brevius resolvendum, quod ad hoc
ut executor hic possit, absque excessu reatu executori-
ales exequi in condemnatis debitorem, necessariò &
præcise requiritur, ut debitör in eo sit statu, ut debitum
ab illo possit exigiri via executiva, ut puta, vel quia
ipse debitör condemnatus confiteatur debitum, (qua
confessio executionem paratam habet, leg. post rem. ff.
de re jud.) aut contra ipsum rem jam judicatum nactus
fuerit condemnatus, vel quia sit ei obligatus obligatione
guarantigata, igitur ut executor possit executoriales
exequi contra eum, præcise & necessario requiritur
ut aliter adversus illum debitorem locum habeat via
executiva; si autem ab eo via executiva debitum exi-
gere non potest suus creditor, & ipse non confiteatur,
sed negaverit potius debitum, præcise est necessarium,
ut coram suo iudice ordinario, aliis competente, actio-
nem ne personali conveniat, & via ordinaria probetur
debitum, & de eo convicius condemnetur, & demum
obtenta re judicata contra illum, poterit tunc executor
executoriales, adversus eum creditorem condemnationem
expeditas, exequi; & tunc non excedet.

- 248 Hanc doctrinam mihi probat in terminis textus ele-
gans in autb. de collator. §. eas autem, vers. si autem
aliquis collatione 9. cuius sunt verba mirabilis (loquendo
de executoribus). Si autem aliquis pro veritate publica
debens tributa, dicat executori, effe sibi alium debitorem,
non licere executori molestiam aliquam denominato-
nate inferre, nisi prius debitör probetur, hoc tamen
prius requiri apud judicem provincie, si pro veritate
debitor est qui est denominatus est, & ita sit executio
text. est etiam expressus in leg. a dico Pio §. si quo ff. de
re jud. ibi Posse enim nomen iure pignoris capi, Imper-
ator noster rescriptis, fed utrum confessi nomi-
natum capi possit; & etiam si negetur quis se debere;
videamus. Et magis est ut id dumtaxat pignori capia-
tur quod censetur, ceterum si negetur, æquifirmum
erit discedi a nomine, nisi forte quia exemplum fe-
quatus corporalium pignorum, ultra processerit, di-
xeritque, ipsos debere judices de nomine cognoscere,
ut cognoscere de proprietate, sed contra re scriptum
est: idem etiam probat bonus text. in leg. si in causa judi-
catur: ibi, debitoris ejus conventi ad solutionem au-
thoritatis præsidio provincie compelluntur, C. quando
fiscus vel privatus debitoris sui debtores convenire posse.
vel debet, optimè etiam ad idem text. in l. 3. c. cod. tit.
ibi. Si debitum non insufficiat nisi quod obnoxios debi-
toribus fit esse, proponis: potest video non esse ini-
quum quod desideras, ut abolitionem per officium
procuratoris compellantur, nam si quæstio aliqua re-
fertur, id concedi non oportere etiam ipse peripicit,
&c. probat l. etiam iuncta l. eos; ibi apud Rectorem
conveni provincie, qui sive debitum confessi sive ne-
gantes, & convicti fuerint condemnati &c. cum late
sententia capit pignoribus, ac distracti secundum ea,
qua sepe constituta sunt, meruerint executionem juris
formam tibi custodiunt. Ex quibus quidem omnibus iuri-
bus duo colliguntur, valde in praxi utilissima, ut ex-
ecutor non possit exigere debitum à debitore condemn-
ati, nec virtute executorialium sibi commischarum, ab
illa via executiva debitum exigere nisi adversus illum
aliter etiam viam executivam creditor condemnatus ha-
buerit, vel fuerit confessus: Secundum quod si hac via
executiva aliter ab illo exigi non possit, vel non confi-
tetur debitum, sed negaverit: tunc in illum via ordinaria
actione personali conventum convictum, & condem-
natum coram suo iudice competenti, poterit ita de-
minum executoriales adverbi suum creditorem expedi-
tas executor exequi, interim conquietens.

Hanc etiam conclusionem probat Bal. in leg. etiam

in pr. C. de execu. rei jud. gl. Cyn. Bar. & ali communiter Doctores in dicta leg. 2. quando fiscus vel privatus, Salicet. in d. l. etiam Specu. in t. de 1. decret. §. rest. n. 4. & 6. Cyn. in d. l. 2. Ang. in l. a dico Pio §. quoque in pri. ubi etiam Immol. col. 1. vers. & bac vera ff. de re jud. Petr. Surd. conf. 41. to. a prim. & per tot. qui sub n. 2. post Bal. & Sal. in d. etiam, dicit, quia talis executor excedit terminos executionis, quia sit in re aliena non autem in re debitoris, vel per ipsum possella, & ideo in subdilium capiuntur nomina ejus, alii deficientibus, & ideo requiritur, ut confiteatur debitör, ut in execu-
tione judicata capi possit. Nam quemadmodum creditor
condemnatus non poterit exequi suum debitorem ab-
que confessio, re judicata, aut instrumento guarantio,
sed debeat eum via ordinaria convenire, ita servari
debet in obtinente contra condemnatum creditorem ex-
ecutoriales, ex cujus iure, & persona agit, ne fiat per
alium anteriori ejus conditio. Et hanc distinctionem late
profecitur cōprobans Guid. de Zufa in tr. de just. guar.

a. 25. usque in d. 32. cui plura applicat fundamenta.
Hæc adduci ut clarius convincatur Pet. Surd. dicto 250
conf. 4. dum num. 27. dicit quod si iste debitör condemnatus negaverit debitum, & probetur per authenticum instrumentum, etiam non habens executionem paratam, vel aliter, quod tunc poterit in eum fieri executio proper manducatione & calumniam convictam, per Spec. in tit. de 1. decret. §. rest. n. 4. & 6. & per Cyn. ubi supra, & Bal. in l. l. n. 10. & de conven. fisci debito sed convincit evidenter ex toti juris autoritatibus, no-
tissimumque juris principis comprobatis, quia confessio non requirit hoc calu ad probationem debiti, quia foret angustare probandi facultatem; sed quia executio adversus illum locum habeat quia confessio habet execu-
tionem paratam dict. leg. post rem in d. ff. de re jud. & facilis sit exactio non expectata re judicata coram ju-
dice competenti obiecta contra illum negantem, ful-
penia interim executione executorialium, ex dictis ju-
ribus. Speculator autem & ceteri loquuntur, quando debitör negat debitum, ut de eo conflitet (prout requiri-
tur summariæ debet conflare creditorem condemnatum habere hoc jus secundum Ang. in l. a dico. Pio §.
quoque in pr. de re jud. ubi Imol. col. 1. vers. & bac
vera. Alex. n. 2. Iff. n. 1. & Salic. in d. l. 2. quando fiscus
vel Prelatus, & idem Salic. in l. etiam n. 2. C. de execu. rei
jud. qui dicunt quod si negetur debitum, tunc summa-
riæ probandum est, quia de eo debet confitare: & ad hunc
effectum duntaxat, ut nomen illud debitör, & jus
creditoris condemnati tale, quale si detur in solutum
ipsi creditor obtinet executoriales, prout in simili
dicimus, quando quod est condemnatus pro quantitate
& fieri vult executionem in re debitoris & aliis tertius
comparat & allegat possessionem ejus non tamen domi-
nium tunc si pro parte condemnati doceatur sum-
marie de dominio ipsius & ad se speclare tunc vicer
qui executoriales obtinuit, mittitur in possessionem
suum quasi iuris, dominii, & actionis, quæ potest,
vel poterat competrere condemnato, ut via ordinaria, 252
ea actione possit convenire possessorum oppositorem
abique cuius præjudicio haec missio fit, & sine sui juris
detrimento aliquo, ita per Bal. in l. etiam col. 3. n. 15. C.
de execu. rei jud. & in l. ob matris C. ne uxor pro marit.
col. 2. Paul. Caft. Alex. n. 12. Vin. Herc. col. fin. Iff. n. 12.
in d. §. si super reb. post Cuma. ibi Covar. in præl. q.
c. 16. sub n. 4. vers. quartum tribus iis conclusoribus.

Et eodem modo procedunt in nostro cafu supra ci-
tati Doctores Cyn. Specul. & Bal. ut dato in solutum
hoc iure & actione, quam in nomine debitoris habet,
vel

588 De Regia protect. vi oppress. appell.

vel prætendit condemnatus, constituto de eo jure, summatum prius poterit eam actionem personalem inten-
tare contra debitorem negantem, via ordinaria, &
contra suo judice competenti, ex Covar. & ceteris
allegatis modo prout contra illum suos creditoris
condemnatus poterat experiri, non aliter iste est text. ex-
pressus in leg. final. i. In solutum nomine debitoris
dato, non aliter, nisi mandati cōctione, ex persona sui
debitoris, aduersus ejus debitores experiri potest suo
autem nomine utili actione recte utetur; C. quando
fiscus, vel privatus, leg. negantes debitores, ibi, convi-
ctos autem condemnari, ac juris remedii ad solutio-
nem urgenter converti, &c. C. de actio. & obliq. & l. etiam,
juncta l. eti. C. de executione rejudic.

253 Et idē nota, quod in propositum dicit idem Bal.
dīlla leg. etiam n. 3. ibi Sed si debitor negat, sed pri-
varum convincitur de mendacio per publicum instru-
mentum respondeatur, nec tunc fieri executio secundum
gl. Alii dicunt, quod imo tunc dicas, quod aut potest
convinciri per instrumentum, quod habet executionem
paratam, ut per instrumentum sententia, vel juris ju-
randi, vel more Tulforum per instrumentum guarantiae,
vel more Perusinorum per instrumentum confe-
tionalium, & tunc fieri executio, negatione non obstante
quia non requiritur strepitus judiciorum instrumentis
exequilibus, vel post rem judicata: aut tale instru-
mentum non habet paratam executionem, & tunc quia
lis sub judice esse potest, negatio rem debitan facit, ac
ideo inexequibilem. Ita debet intelligi quod notatur
in leg. 2. supra quando fiscus vel privatus. Hac ille, quo
quidem inpleri convincitur evidenter Surd. & ita etiam
loquauntur ceteri Doctores ad prin. hujus art. citat. n.
24. quod est indubitate.

Et postquam hæc scripta habui, inveni Parladi.
lib. 2. versum quod. c. fi. 5. p. 5. ff. n. 45. tangentem nostram
questionem retroveniique ex leg. à dio Pio §. sic quoque
ff. de re jud. per quam ita sit, nomen debitoris in cau-
sum judicari capi non posse nisi quando alia bona debi-
tor confiteatur debitu non si neget, sequitur, &
facit, quid ergo si debitor malitiosa neget, & interfici,
an negotio evidenter malitiosa sit, an fecit, nam si ma-
lifesto malitiosa ut puta quia constat, de debito, aut
per rem judicatum, aut per contractum guarantium,
executioni locus erit, non ita distinguunt Immol. Alex.
Paul. & Iff. in d. §. sic quoque. Hac ille, qui quidem ite-
254 rum ibid. sequitur, & facit ad propositum illius, quod
ultimo loco nostra difficultatis à n. 51. diximus, ut scilicet
quod si nomen creditori detur in solutum, tenebitur
aliu alia unum debitorem noviter conveniri ex utili
actione, sibi ex adjudicatione nominis acquisita, juxta
d. §. sic quoque, ubi B. & gl. in l. 1. C. de prot. pignore,
in quo debetur juris ordo servari, l. 1. C. de jur. basla
fisc. & Suarez in l. post rem q. 2.

255 Quæ regula primo fallit in annuis pensionibus, si-
quidem in illis ac immobiliis directe & indistincte exe-
256 cuio locum habebit secundum Bal. in l. etiam. C. de
execut. rei jud. Alex. & Iff. in d. §. sic quoque. Parl. ubi
proxim. 44. Secundo, fallit in pecunia debitoris, quæ apud argentario, vel depositarium sit; quia partier
executio locum habet, probat text. in d. l. à dio Pio,
ff. de re jud. Parladi. ubi proxime n. 45.

257 Ad presenti capituli materiali aliquæ sunt confi-
tuenda regule quibus executoriales inter alios expe-
ditæ, alii, etiam minimè ad eam processum vocatis
præjudicent vel non, &c. ut facilius detegatur, an ex-
ecutor excellit hunc de persona ad perfonam commi-
serint, vel non, & ut per consequens, an ab eo appellati-
onis emissa quando deferendum in supremis prætoriis
declarabitur, juxta quæ à prin. hujus capituli dicta re-
manent & ad cognoscendum, an executoriales expe-
ditæ contra patrem in adventivis filii, Prelatum in
bonis Ecclesiæ iure, aut alios legitimos administra-

tore possit ex qui aduersus filium, Ecclesiam, minores,
& similes absque metu excessus, & an possit impeditre
executionem hujus. ratione sui juris contra se factam.

Et prima regula confitenda est, ut sit animadver. 259
tendum, quod ipso jure ipsi administratores legitimi &
comparuerint in judicium, & in progressu causa agen-
do, vel deferendo, nam ad hoc ut acta, & processus
& inde executoriales contra se latæ possint nocere pre-
bendis, filius, & similibus, debet in libello inferi no-
men administrationis legitima, ita docent B. in l. 1.
ubi Ang. n. 7. ad fi. C. de bonis maternis, ubi dicunt, 260
quod pater qui est à lege legitimus administrator bo-
num adventitorium, tam in aendo, quana defenden-
do filii, juxta l. 1. C. de bon. mat. & l. cum oportet, §.
non autem, C. de bon. que liberis; tenetur hanc qualitatem
legitimi administratoris inferire in libello, idem B. in l. 261
1. parti. qui cast. n. 2. ff. de cast. pecul. & in l. infant. n.
2. de jure li. Petr. in c. accessoriis, c. 14. vers.
quid si excommunicare de reg. jur. l. 6. Tiraq. de retr.
lignag. §. 10. gl. à n. 3. per text. in l. 2. §. sed si forte,
Ibi, vel vir, uxoris nom. (& iterum, §. ad quod de tu-
tore ibi, non tamani quasi tutor.) ff. iud. solut. Bar. in l.
si vero in pr. ff. de fol. l. exigendi, C. de procur. ibi, actione
nam Patris nomine dirigat, &c. Maria. Soc. in c. 1. col.
37. vers. 15. quaro de lib. oblatione. Fel. in c. cum olim col.
4. sub. n. 4. vers. quo autem nomine. de tef. Fug. in d.
1. n. 7. & cum eo Corneus n. 3. & Faber ibi, dicentes, 262
quod verba libelli referuntur sicut ad perfonam filii,
Matth. de Affili. l. 2. const. rub. 9. n. 12. ad fi. gl.
quæ idem voluisse videtur in l. cum dos. 7. verbo produc.
ff. de passis totali. & dicit Bar. in dīl. l. 1. ex commun
practica nominari solere patrem & filium.

Nam si hæc qualitas administratoris amittatur, in 263
dubio videatur actum facere & causam proponere no-
men proprio, non alieno, l. magis ff. de solut. & l. Pa-
pinia. & ibi gl. & Alberic. ff. & mandati, l. pro bæred. ff.
acquir. bæred. l. si ita stipulatio fuerit, §. Chryzogon. & ibi
B. ff. de verb. obliq. quod pulchre, & scientia declarat
Marc. Soc. in c. 1. 7. ar. pr. q. 6. de libelli oblatione,
facit iste text. in l. 1. §. ff. de novi oper. nuntia. l. 1.
de off. proc. Cef. & quod tradit gl. in l. scindens, §. tu-
tor. in verbo habent ff. qui atq. cogant & quod licet
Joa. Andr. post Guid. Tosc. in add. Specul. tit. de con-
juncta persona l. 1. C. Tiraquel. de retr. ad. lignag. §. 10. 264
gl. unic. n. 3. fol. 273. quod tempore prout infra a n. 285.
Sicut is converso, quando qui dicit actum agens, Tira-
qui pater, seu procurator, negotiorum gestor, rector,
vel administrator, tutore Tiri duxat, ab quo alia
expressione, sed hac adhibita solummodo qualitate, in-
tellegitur agere nomine alieno, non suo, text. (qui loquitur
in infinito) in l. ult. & ibi B. (qui etiam trahit ad
procuratorem) ff. de infinit. actio. & voluit gl. in l. qua-
cumque in verbo procurat ff. de procur. & B. in l. 3. §.
sed & si cum tuor ff. iud. & in l. 1. §. nunt. solut. 2. ver.
aut opponitur nomen ff. de oper. nov. nunt. Alber. in rub.
C. de procur. num. 4. & in l. 1. ad fi. de adm. tuor. ubi
loquitur de tuore, Bal. in l. 1. in c. de sent. & interloc.
Mar. Soc. in d. c. 1. in 7. art. prim. q. 6. de libelli obl. &
in eo qui tanquam maritus agit, idem voluit Bal. in cap.
confititius, vers. quero cum gl. de proc. quos, & alios nur-
cupatim loquitur Tiraquel. ubi suprà n. 4.

Et ea haec doctrina per Bart. ubi proxime, idem de-
265 ducti, & probat Fel. in d. c. cum olim, de testib. sub n. 4. d.
vers. quo autem nomine. & c. quod prælates Ecclesiastici
agens, vel defendens in judicio Ecl. siam super ejus
bonis tenetur agere, & causam proponere nomine Ec-
clesie, non autem nomine suo proprio. Ita dicunt ibi
Innoc. & ceteri. & Lapis allegat. 52. Speculat. in tit. de
proc. ratione quoque constituentis vers. quid si aliquis, &
Archid. in c. non licet 12. q. 2. Immol. in clem. l. n. 7.
col. de reprob. & communiter tradi solet in cap. fi. de
dilat. qui omnes idem intelligent in procuratibus, & 266
alios,

Pars IV. Cap. VIII.

589

alii, qui agunt & defendunt Ecclesiam, vel in defec-
tum, vel negligentiam Prelati, pro quibus etiam facit
text. cum materia in cap. quoniam Ab. de off. delegati, &
in l. ff. quod cuiusque universit. nomin.

- 267 Pro usum etiam est text. elegans in l. tutorem ff. de his
quibus ut indignis, quo exp̄s probatur, ut processus
& sententia, & acta cetera gesta per tutorem nomine
pupilli, non præjudicant, nec oblitus juri competenti ipsi
tutori, quod sui proprio nomine in judicium non dedi-
duxit, & sic solum obstat pupillo, reddens text. rationem
ibi, discreta enim sunt iura, quamvis plura in eadem
persona devenirint, aliud tutoris, aliud legatarii, & cum
non sua persona jure, sed pupilli accusaverit, propriam
ponam meriti non debet. &c. fecit frequens in fin. cum
ibi notatis per Joan. Andr. Ex quibus dixit post alios
Van. in tract. de null. sent. ex defectu mand. quod si aliquis
confitit, procuratorem dicunt, ego Titus rector
Ecclesie confitit procuratorem Sempronium ad
agendum adversus P. super causa domus suæ Ecclesie,
quam moveare contra illum intendo, &c. & ad alias
omnes causas ad Roma. Cur. legitimè devolutas, & ad
omnes, & procuratoris iusti mandari vigore non
poterit pro me agere (dempta causa, in qua specialiter
constitutus) nec comparare, nisi dumtaxat in causis,
quarum exercitum competit mihi constituenti, ut
illius Ecclesiæ rectori, non tamen in causis patrimonii
mei, & mihi tantum respectu mea persona, vel respectu
aliorum offici; aut dignitatis competentibus, quia
insipictrum quo jure constituerint procuratorem, & sic
ut Rector Ecclesiæ. & guid. concil. 1. incipi generale,
circa medium, & 548. concil. quod si. & concil. 423. si
monachus. Decius conf. 77. col. 2. vers. sed tamen ius l. 1.
268 & clariss. per Ro. n. conf. 88. tribus in prime. quibus qui-
dem etiam dicunt quod si constitutus non potest, nisi uno
iure constitutus, simpliciter constitutuere, videtur
eo nomine constitutus, quod potest videlicet nomine
officii seu administrationis quam habet.
269 Quibus recte cōventi, quod singulariter tenuit Lud.
Rom. conf. 446. & conf. 496. in l. dub. quem exaggerat
sequitur Muran. in ord. jud. 4. 16. à n. 17. fol. mibi 142.
Tiraquel. de retract. lignag. §. 10. gl. unic. & 7. fol. 173. &
in noviori impressione fol. 274. ubi multa accumulat, 270
quod quando maritus, qui ut talis & legitimus admini-
strator potuit comparere judicio, & eo jure omisso
comparuit tanquam procurator tutoris, cum in rei veri-
tate non haberet mandatum, processus, & judicium nul-
lum erit, nec salvabit illa alia via legitimū admini-
stratoris, eique imputatur, quare talem viam elegit, agen-
do, ut procurator, & loquendo in conjuncta persona.
Idem etiam tradunt Bal. & Sadic in l. ill. col. 1. vers.
ulterius opponit iste col. 2. ver. opponit quod etiam, & ibi
quoque ab Anton. Alex. C. de procur. per ea quæ notat
gl. ibi. I. filius in gl. ult. ibi, vel hi prætors, qui fatidare
cogantur, ipse Bal. in nonnulli. col. 2. ver. nota li q. 5. im-
petra. & ibi Barb. in gl. sunt & alii. Felin. col. 14. vers. li-
mit. 2. de ref. Bal. in c. ex par. de cani. col. 3. v. sed quid
si conjuncta Alex. & Iff. in l. exigendi, ille col. 2. in ult. sal-
lent. col. 3. in 6. fallen. C. de procur. & ibi Iff. & ad id
facit optimè l. 3. §. sed & si forte, ff. iud. solut.
- 271 Obiter adnotandum, quod maritus pro uxore potest
agere fin mandato, & sine cautione de rato in rebus
paraphernalibus, vel cum cautione in ceteris rebus (de
de dotalibus non loquitur, in quibus maritus jus habet
uberius, l. doc. ancillam, C. de rei vind. cum similis)
sed quod de aliis notantur in l. 1. §. sed & si ff. iud.
citatum solvi, & in l. 2. maritus de procur. & in c. consil.
eod. it. & ubique gl. & DD. & latè Alex. conf. 3. 2. super
premiss. col. 6. vers. nec obstat quod dīla bona lib. l. 1.
Corn. conf. 190. ad evidentiā col. 3. lib. 3. Tiraquel. de
retract. lignag. §. 10. gl. unic. & t. n. 1. qui sequuntur
Corneum plus dicit, quod maritus censeatur habere
mandatum, ad administranda bona paraphernalia, per
textum (quem dicunt ad hoc singularem) in l. si ego §.
per. & ult. ff. de jure domin.
- Hinc est, quod licet est qui primum locum obtinet 273
defensionis, quando patitur, ut alius quem negotium
tangit, secundario & in consequentiā agat. & item
tractet, sibi sciens præjudicet sententia lata, l. sepe. ff. de
rejud. text. in c. pen. cod. tit. Jacob. Cancer. var. resol. 4.
p. c. 16. n. 52. hoc tamen intelligi, si ille ageret nomine
proprio, secus si nomine tertii, cuius ipse nullum man-
datum haberet, quia tunc non fit præjudicium tertio,
etiam scienti dīl. ut notant B. & omnes in dīl. sepe. Can-
cer. ubi proxim. 51. nisi ille, tertio in judicio præsen-
te nomine eius comparauisset, ut egregie innumeris re-
latis tradit Alex. in dīl. sepe. n. 87. & 93. Pinel. in l. 2. p.
2. c. 1. n. 18. C. de refund. vend. Jacob. Canc. var. resol. d.
2. p. c. 16. n. 51. vide infra à n. 227. que omnes doctrinae
temperantur, & declarantur, prout declaramus easdem
infra à n. 285. cum seqq. ubi mirabiliter exponuntur
omnes, quas adduximus à n. 257. hoc usque.
- Quare merito sequitur, quod condemnatus respectu 274
officii, cuius nomine comparuit, & condemnatus fuit,
poterit ratione sui juris comparare, & impeditre execu-
tionem ex supra dictis, & quia ubi non concurred iden-
titas personarum ei, & causa, non intrat exceptio rei
judicata, juxta l. cum quaratur cum seqq. de except. rei
jud. & ibi in DD. Ab. in conf. 50. n. 2. cum seqq. Decius
con. 96. col. 1. vers. 445. n. 45. sed si quis egit nomine ad-
ministratio, & mihi tantum respectu mea persona, vel respectu
aliorum offici; aut dignitatis competentibus, quia
insipictrum quo jure constituerint procuratorem, & sic
ut Rector Ecclesiæ. & guid. decil. 1. post
prin. de ref. sp. in novis. & guid. decil. 5. ante medium,
& dec. 584. & ideo si ipse non est virtutis possessor rei 275
monachus. Decius conf. 77. col. 2. vers. sed tamen ius l. 1.
pendente, sed ante eam possidebat, poterit ratione
sui juris impeditre executionem, quia possidet, & com-
paret ut alius quilibet extraneus, privatus, & sic tunc
repræsentat aliam novam personam; hoc est, se ipsum
uti extraneum, & particularem, licet antea fuerit con-
demnatus uti administrator, & hospitarius. Ita ele-
ganter valde dixit Rota Rom. in decil. 100. ex novem
n. 4. & 5. part. 1. novis. divers. reddens insuper rationem,
quia in separabilibus potest qui repræsentare duplicum 276
personam, & considerari tanquam alius, & non tanquam
ipse. l. si pater. §. si duo. ubi gl. & Bal. ff. de adopt. cum aliis
adductis per Aymon. de antiqu. temp. 4. p. n. 142. & re-
gulariter inquit Rota eadem ibi attendi debet qualitas
sua qui fit dispositio, vel actus, & à nomine dignitatis 277
ex argumento, & à praesupposito, & à nomine dignitatis
officii & appellatione, juxta c. quoniam Ab. & ibi
notata de off. deleg. gl. B. & aliis in l. municipia. C. de ter-
ris fugitiv. Signo conf. 37. dub. 2. Alc. t. 1. l. 2. conf. 3.
n. 2. Everard. in dec. 36. 79. & 81. ac id sequitur ma-
nifeste, quod licet sententia condonatoria fuit latæ con-
tra aliquem tanquam administratorem aliqui perso- 278
na. seu Ecclesiæ, tamen quando ipse prædictus rem
possidere jure proprio, uti res patrimoniales, & uti suas
proprias, & particulares, & probat in continentia, ad-
mittendum est omnino, ut dicit Rota dicta elegans de-
cisus ibi sub n. 5. quæ omnino est videnda n. 21. & seqq.
Et faciunt ad propositum multa congestæ doctrinae
per Tiraquel. de retract. lignag. §. 1. gl. 9. à n. 263 cum seqq.
& sura à n. 263. fol. 70. & in noviori impressione fol. 154.
& melius n. 271. f. 155. in noviori impressione, ubi quod 280
tutor, curator, vel administrator, qui vendit rem pu-
pilli, vel administrationis, potest ut consanguineus jure
proprio retrahere postmodum, nec sibi venditio à se
facta prædicta, ubi multis doctrinis, iuribus, & au-
toritatibus comprobatur, quæ nostra conducent.
- Et in corroborationem illud recte facit quod sume- 281
rius diximus sub n. 245. ex Vinc. de Franc. in decil. Nea-
pol. 199. p. 1. pertot. post alios tenente, quod licet ex-
ecutoriales expedire contra defunctum in interdicto re-
tinenda, non possint exequi contra eius heredem, quia
alia est possessio illius, alia defuncti, hoc procedere

(dixit) quando haeres possidet ex persona, & jure suo, aliundèque possessionem quefuit; fecus tamen quando possidet ex persona, & jure defuncti, ut tunc executio locum habeat contra illum. Faciat etiam in auxilium dicta Rota decisionis doctrina Alex. conf. 4. vers. inspelli n. 7. fin. vers. nec agenti l. 2. dum dicit, quod sententia late contra unum agentem, tangunt ex alia persona, puto, administratore, prælato &c. illi non præjudicat in iudicio, quo veht in nova persona, Alex. sequitur Card. Tsch. præf. concl. lit. R. concil. 268. n. 21. tom. 6. recte etiam convenit, quod ex Hieron. Gabriel. confil. 52. n. 9. tom. 1. duximus superius sub n. 172.

283 Praefata tamen Rota decisionis doctrina, ut competens nomine, & interesse proprio, ad impediendum executionem sententiae contra eum late, ut administratorem, & nomine, seu respectu dignitatis fallit ut non procedat, quando comparens nomine alieno dicit, comparet etiam pro int' esse suo, quia tunc sententia lata contra principalem, etiam ipsi administratori, etiam uti privato nocet ita Alex. confil. 36. diez quib. 1. in fin. Card. Tsch. præf. concl. tom. 7. lit. S. concil. 174. n. 4. quam limitationem ut elegante nota.

284 Fallit etiam & secundò; quando administrator contetur lite pendente possidere nomine Ecclesie, ut administrator; quia tunc postmodum ad executionem impediendam sui juris, & possessionis intutu, audiendus non est; prout eleganter limita dicta Rota decisione 100. ex novem n. 21. & seqq. p. 1. divers.

285 Unum porrò est necessarium, quod advertit doctissimus Pinell. in l. 1. C. de bonis mater. 2. p. n. 6. & præcipue 64. col. 3. quod licet Doctores videantur inuenire necessarium requiri pro forma libelli & judicii, ut pater agat, vel convenienter expriè ea qualitate legitimati administratoris, ipse tamen putat verissimum; libellum, & judicium sustineri, licet ea clausula deficit, si in prosecutione causa deducuntur, & explicantur iura litigantium, ex qua causa se futilo, vel peruntur, vel possidentur. Ex qua conflabit, agens, vel defendens, an jure suo, an iure administrationis, & officii agit itemque prosequitur, quam probationem aptam esse etiam ad sufficiendum libellum incepit, dicit vir ipse ex gl. quam vocat celebrem (in l. §. si quis argent. verbo, juranti fide pos. ibi, nisi postea probetur), quam etiam exultant DD. secundum Felin. in c. 2. num. 4. vol. 2. de libel. oblatio, notabiliter III. in l. t. ex n. 6. de off. accessoriis, & præcipue inquit (ultra alias rationes) locum habere, ubi proceditur attenta veritate facti, subtilis formulis.

286 Quod ulterius probatur ex celebri Bartoli doctrina in l. si pupilli §. 1. col. 2. ver. si vero non dicit ff. de negot. gest. ubi docet, quod licet administrator non dicat expressum, si negotium facere administrationi nomine, si tamen expressi caufam tangentem administrationem, videtur expressissime alterius nomine agere, per text. ibi. ut creditore tuum, vel pignus tuum liberet, &c. quod note inquit B. quia ob expressionem caufa præsumitur actus fieri contemplatione, five nomine eius, ad quem ea spectat B. referens sequitur etiam Tiraq. in propos. de retrat. lign. g. 10. glof. 1. & unica. 5. fol. 347. in noviori impressione, adducens rationem legis in agris, ff. de acquir. rerum dominio, cum concordantibus.

287 Et ideo dicit Bart. in l. si fundum per fiduci commissum, in princip. ff. de legis 1. per illum text. quod si procurator dicit, ego Titius nuntio tibi, ne ædifices in tali Sempronii, vel vendo tibi talem rem Sempronii, videtur actu facere nomine Sempronii, ad quem res pertinet, non nomine suo, sequitur ibi Imol. Bart. in l. mater. ad fin. & ibi bal. 1. de rei vindic. Fel. in c. cum M. Ferrarens. sub n. 2. de constitut. Tiraq. ubi supra, dicentes sufficiere quarilibet demonstrationem.

288 Hinc tutor contrahendo de re spéctante ad pupillum, præsumitur nomine pupilli agere, l. ad negotiatio-

nem. ff. de administ. tutor. Bald. in l. si parvus, col. 2. C. communia utriusque iudicij. Corneus conf. 27. n. 7. l. 2. Alciat. præsumpt. 14. n. 2. & in specie procuratoris idem respondit Decius conf. 77. n. 13. in fin. Menoch. tract. de præsumpt. 49. n. 5. l. 3.

Prout etiam si jura sententia simpliciter loquatur de 291 persona Patris, seu nomine proprio administratoris, si tamen ex actis, & processu confit egisse ut legitimatus administrator, prætor rector, aut Praefatus Ecclesie, non proprii sui ipsius (secundum ea quae haec sententia dicta sunt) ita pariter sententia administratoris nomine, scilicet, intelligenda est, enim vero sententia dubitata declarationem, & interpretationem recipit ab ipsis actis, & processu, quibus emanavit. Corneus confil. 10. n. 2. vol. 4. Alexand. confil. 49. n. 8. l. 7. idem Craveta confil. 186. n. 5. Soc jun. confil. 181. n. 7. l. 2. Menoch. confil. 89. n. 39. Seraph. decr. 354. n. 18. tom. 1. & decr. 279. cod. tom. ubi inquit, quod ambiguas sententias recipit declarationem ex actis, in modo etiam eam recipit à libello, ut probat Seraph. in decr. 650. n. 2. & n. 18. tom. 1. & nos plurimi passim alibi alius tractavimus, nempe infra c. 22. à n. 62. cum pluribus seqq. ubi quam plurima videbis ad propinquum nostrum.

Et tunc etiam, quia sententia intelligitur lata ex 292 qualitate, & caufa in libello, deducta, quamvis in eadem sententia non exprimat. gl. in l. he enim causa de susp. auto. l. si quis ad exhibendum ff. de execut. rei jud. gl. nota in l. & puto §. 1. fam. exercit. Bar. in l. C. de errore cal. Bal. Novell. in rr. de date n. 2. Phan. rr. de lucro dotois in rubr. n. 39. f. mibi 26. in parvus, & comprobatur ex doctrina Bart. in l. ita stipular. §. Chrylogon. ff. de verb. oblig. in penult. col. dum dicit, quod si aliquis procurator alterius ab initio coepit agere caufam procuratoris nomine, licet postea in prosecutione fiat etiam à se aliquis actus simpliciter: tamen intelligitur repetita illa qualitas, scilicet procuratoris nomine, per text. ibi cum gl. notat idem B. in l. qui fervum, per illum text. ff. de interrogat. actio B. in l. procurator pro coitione ff. de procur. optimè Fel. in cap. cum Ferrarens. da confit. n. 2.

Hinc est, quod si contractus plura habeat capitula, 293 in uno fiat mentio officii, in aliis autem contrahentes simpliciter loquuntur, totus contractus eodem modo debet intelligi scilicet repetita qualitate officii, quia illa qualitas informat omnem obligationem, Bald. in l. procurator. affin. ff. de procur. Manica in tract. de contractib. lib. 2. tit. 1. n. 3. quoniam una pars contractus, ab alia potest declarari, arg. l. ururum, & ibi Bal. & Angel. ff. de pet. hered. l. qui halibus, deleg. 1. Decius conf. 48. col. ult. vers. 5. Purp. conf. 473. n. 20. Craveta conf. 428. n. 13. in fin. Manica ubi proxime.

Quod pertinet, quod dicit Cravet. conf 231. n. 14. quod petens reddit rationem administrationis, res & quantitates administratis, debet specificare, quas quidem si à principio non exprimat, sed in prosecutione caufa, & hoc similipli actus ab eo, quod eis administrationis, dicat intelligitur, id fecisse ex caufa administrationis, sequitur Menoch. de præsumpt. lib. 3. c. 49. n. 10. Et generaliter est advertendum, quod potest conjecturis 299 confare, quem agere, vel contrahere nomine alieno, & administrationis, ita docet Bald. in l. si patruss. n. 4. C. com. utriusque jud. sequitur Menoch. ubi proxime præsumpt. 46. n. fin.

His conveniens est, quod licet alias libellos generat. & incertus non omititur, tamen si ex perfecutione cause, prout ex probationibus, & aliis actibus declaratur, & quæ actio fuerit intentata, constituerit, recte procedit, juxta gl. in l. 1. §. si quis argenum ff. deposit. Pan. & alii declarant in significantib. de libelli oblat. Franc. Ripa in c. cum Eccles. surr. n. 19. de causa pos. & prop. Secunda regula sit, ut iis omnibus, quibus sententia, 301 & res judicata præjudicat, pariter omnia acta processus

& judicili nocent, & præjudicant, mirabiliter text. eam ita probat in cap. inter dilector. vers. nec sententiae de fidei instrum. l. Iulie, C. de commiss. singularis ad hoc secundum ill. in leg. dedic. in princ. n. 3. ff. qui satisfare cogant. Innocent. in cap. causam que. n. 3. de testibus, ubi Jo. Andr. col. 2. Hosien. col. 2. Buttr. n. 6. Bal. n. 2. Anch. n. 3. Imol. colum. in princ. Aret. n. 10. Abb. n. 3. Felin. n. 26. Decius n. 5. Bart. in l. superatus n. 4. ff. de pignor. idem Bart. in l. sapientia n. 12. de rejud. & ibi. Alexand. n. 123. idem Bart. & ceteri communiter Doctores in l. simater. §. idem si rem. ff. de exceptione rei jud. & in l. 2. n. 14. vers. fed. ad porrigitur. C. de edendo, ubi post ceteros scribentes adnotavit Purpura. n. 17. atque Decius post Alexand. quem referit in pluribus consilis n. 66. idem B. & DD. in l. qui repudiantis §. 1. n. 4. vers. nam & regulæ est. ff. de inofic. testam. ubi per Doctores scribentes Mattheus Affili. decisi. Neapol. 396. in causa coniugiis n. 3. & 7.

302 Hinc etiam est, ut in successoribus; quibus præjudicat sententia, & judicij acta, pariter inflatim coepit, & in eodem flatu, mortuo primo agente, seu defendantre transire, certissimum est ac sequens successor in eo statu subire tenetur iudicium, quo à prædecessore fuerit relatum, ut in successore in beneficio, præbenenda, Ecclesia, aut administratione, fideicommissio, majorata, & similibus, probat text. in l. in judicij ff. familiæ erit. B. in l. si cum hominem n. 4. vers. respondet. ff. de fidei. Angel. & Paul. ibi n. 2. Bart. in l. r. n. 4. ff. de Trebell. Angel. celum. vers. sequitur in texu. Iff. ibi n. 10. idem B. in l. Lucius §. rogatus ff. eod. tit. Angel. in l. tam ex contractib. n. 3. ff. de judicij, ubi Paul. n. 5. & ceteri Doctores B. in cap. quia V. n. 3. de jud. & ibi. dem But. n. 11. Antran. n. 5. Socin. jun. confil. 34. n. 3. l. 4. Marcar. in Epitome de fideicommissi. q. 7. vers. & de instantia. Xuates allegatione 27. n. 1. Marant. de ord. jud. part. 5. col. 275. col. 2. Rebuff. 3. part. const. rubr. de appell. glo. uniu. n. 8. latè Ant. Natta conf. 383. l. 3. per totum, & nec est ne esse, ut huius contestata cum prædecessore, sed suffici solu citatio, & etiam libelli oblatio. Bal. in l. 1. n. 2. C. spendet. appellatione mors intercessit. Angel. in l. servus vers. in aliis autem, ff. de his qui non infam. & in l. si defunctus col. 1. vers. sequitur textus, ff. de procur. & idem (logendo in successoribus maioratus) Molina de Hispan. primog. l. 4. c. 8. n. 9. & loquendo in fideicommissariis, latè prosequitur per multas distinctiones circa hanc materiam videndus in occasionibus Marc. Anton. Peregr. de fidei. art. 53. à n. 17. cum pluribus seqq.

303 Et ex eadem doctrina fluit, ut uxori possit exigere domet (etiam promissam viro dumtaxat) posse ejusdem viri mortem ratione sui interesse ex eidem actibus inchoatis cum marito, & à marito defuncto, intentando etiam in executivum, Alber. in l. manifestissimi n. 10. C. de furtis Bal. Novel. in tract. de date, privil. 9. & 10. p. 9. Gratian. decept. foren. cap. 49. à n. 24. quod quamvis controversum sit, an uxori soluto matrimonio competat actio, ad exigendam domet promissam soli viro; receptus est, ex æquitate competere, ut est videtur ex Gratia. ibi & Gafpar. Rodr. de an. reddit. l. 3. q. 7. n. 8. ubi latè, & Parl. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 3. part. §. 1. num. 3. maximè cum sententia lata contra maritum in

304 boni totalibus, noceat mulieri etiam soluto matrimonio, nec aliquem recursum uxori habere potest. Ita post plurimos latè Anton. Gom. in l. 50. Tauri. n. 32. per torum, ubi limitat, si adit colluso, vel minus legitima defensio (ut infuper probatur ex iis que latè inferius 305 dicuntur) & an soluto matrimonio vidua, cuius maritus in vita redditus emit, que luca sunt & communicanda inter ipsos, an possit illa petere executionem instrumenti, quamvis de ea mentionem non faciat, vel an sit necessarium, ut sibi a hæredibus cedan.

592 De Regia protect. vi oppress. appell.

Lopez in leg. 20. t. 22. part. 3. verb. pero caufas col. 2. & sententia nobilitatis firmat Otalora de nobilitate 2. part. 3. p. primit. c. 8. n. 7. latius Tiraq. in tract. de nobilit. q. 37. à num. 2. cum seqq. & etiam in fideicommissariis, ut sententia lata contra primum vocatum, ceteris successoribus noceat, & late contra hæredem officiat substitutus, & legatarii, vide exadiitilimè per Anton. Peregr. de fideie. art. 53. à n. 40. cum seqq. Tiraquelli. in tract. res inter alios lata in prim. 5. latissime rem hanc plurimos referunt prosequitur Mieres tract. de major. 3. p. quest. 14. à n. 1. cum pluribus seqq. in noviori impressione, pro quibus elegantilius sunt verba d. l. 1. §. denuntiati, ff. de ventre incipiendo, ibi, de nuntiari autem operetis, quos proxima spes successionis contingit, & ibi, hærediti instituto, non etiam substituto, & ibi, qui primum locum tenent, &c. alios citabo infra hac par. 4. cap. 14. n. 12. & seqq.

313 Ex qua conclusione unam notabilem doctrinam a theoricam ponit B. in l. cum filiis familiis, ff. de verb. obligat. col. 2. & ibi Angel. de Perul. Imol. Alexand. Socin. Iffl. & communiter Doctores Anton. Gom. tom. variar. cap. 1. n. 90. quod quando delictum est principalius commissum ab uno, poena bonorum pervenit & inficit sum in consequentiā, sententia, & condemnatio principialis nocet alteri, qui tenetur in consequentiā, ita probat text. in l. 1. C. ubi causa fiscates, text. in l. leg. quisquis §. filii vero, C. ad l. Jul. majest.

314 Cujus erit exemplum, quando delictum est tale, ex quo prohibetur alienatio bonorum a die commissi crimini, quia sententia lata contra principalem delinquentem, praedicat possessoribus, in quibus bona referuntur alienata, ita probat text. in d. l. quisquis §. filii vero text. in eum secundum leges de hereticis lib. 6. & ita tenet P. d. l. cum filiis familiis 2. col. & ibi communiter DD. Sequitur Ant. Gomez ibi proxime, quia alia exempla confituit, ut pura de servo condemnato pro delicto capitali, ut sententia praedicat domino etiam non citato, postquam in servum mandari executioni. Et de parte, qui ex forma statutis tenetur solvere poenam pecuniarium nisi, quatenus tangit legitimam suam, ut sententia lata contra filium, noceat, & praedicat patri, etiam non citato, nonnullos Doctores trahit in probacionem Gomez videns ubi proxime.

315 Ex qua etiam conclusione ulterius provenit, quod sententia lata contra praelatum, seu rectorem beneficii, nocet & praedicat successori, & per consequens non excedet executoriutorum in eum exequendo, ita docet optimè Panormit. consil. 92. lib. 1. quem sequitur Aymon. Cravet. consil. 10.8. l'Inel. in lib. 1. part. 3. sub n. 28. ante fin. C. de bonis mater. Jacobus Cancer. variar. resol. 2. part. cap. 16. n. 100. Panormit. consil. 62. illud de jure, lib. 1. & Pinelis loco citato, idem dixit loquendo in sententia lata adversus administratorem, qui universitati, & rebus praefit, vel administratorem tam spiritualium, quam temporalem, ut sententia aduersus illos lata jus faciat adversus successores in administratione, quibus nocet & prodebet, quamvis ab illis caufam non habeant successores, plenè consulit Oldrad. consil. 64. per text. in c. cum inter de re jud. & in c. cum olim de præscripti. & post plures alios tenet Peregr. de fideicom. d. art. 53. n. 8. per tot. nec iterum successori tamquam obtineat executoriis aliud eadem re jucidium subite cogitur, singulis siquidem controversis unum iudicati finem sufficiere, constitutum est in l. sing. ff. de exceptionib. rei judicata.

316 Et loquendo in prælato succedente in regimine, & administratione beneficii, ut quemadmodum tenetur ex contractu sui prædecessoris facto nomine administrationis, cap. 1. de solutione, ita si adversus præcessorem lata sententia, illi nocet, tenet post alios Tiraquelli. in tract. de jure primogen. q. 35. n. 17. & 18. ubi etiam loquitur idem de Episcopo, economo, & in filio Peregr.

co, & alii succedentibus in universalis regimine & administratione bonorum, seu iuriis, sive etiam in certa parte per modum quotæ, quamvis ipse non sit haeres revera, nec caufam habeat à prædecessore, cum in eum transferantur omnes actiones active & passive, mil mirum ut illi oblitus sententia contra prædecessorem lata, pro quo facit communis Doctorum sententia relata per Ruinum. consil. 71. num. 5. l. 5. quam sequitur Cardinal. Tusci. practicar. cont. tom. 7. litera S. concil. 174. n. 67. quod dictat, quod sententia semper praedicat ei, qui verè vel representativè est eadem persona, plures citavi infra sub num. 326. & quod sententia lata contra Prælatum Ecclesiæ praedicet successoribus, probat post Oldrad. & alios quos citat, Aymon. consil. 10. n. 8. Mieres de major. 4. part. cap. 14. n. 5. in noviori impressione.

Quod quidem fallit nisi prælatus suisset intrulsum, 321 quia sententia lata adverius prælatum intrulsum, nullo modo praedicat Ecclesiæ. Ita docent B. ad fin. & Bal. in l. si tutor. in 2. col. in vcrf. quero erat prælatus, Cod. in quibus causa in integr. restit. non est necessaria glo. in c. nibilim in de electione, in vers. administrat. Bertach. in repert. 3. lit. S. verb. sententia effectus sub n. 4. vers. sententia contra Prælatum intrulsum fol. mibi 63. quod ego intelligi rem de intrulo notorio, considera.

Ex cuius regulari doctrina fluit, ut sententia lata in 322 favorem, vel contra aliquos alijus artis, vel offici profit, & noceat postea venientibus, & succedentibus, licet in sententia comprehensi expresti, & nominati non sint, cum legitime sit lis agitata cum omnibus, qui tunc aderant, & contradixerunt, & sic eis obstat execratio rei judicata, meritoque contra illos procedit executio (sicut prius citatione,) cum de re permaneunt mutatio. Ita late affirmat Fontanell. in tract. de paciis nuptialib. clausula 4. glo. 17. n. 87. 88. & 89. fol. 255. ubi ad id allegat decisionem Senatus Cataloniae. Idem probat Cancer. lib. 3. variar. cap. 17. de sententiis & causis executione n. 190. qui confirmationem allegat Guido Papæ decif. 359. idem probat Menoch. bene loquens, in consil. 37. & 38.

Et per eundem Guidonem Papa d. consil. 549. loquenti 323 in sententia lata contra mercatores & datarios gabeli, sive pedagisti, ut noceat successoribus, etiam non citatis, nec in causa intercedentibus, quia dicunt actio popularis sequitur Cardinalis Tuscius practicar. consil. tom. 7. litera S. concil. 174. num. 18. & 33. vice infra num. 353. & sequentibus, & quia sententia lata contra plures sub nomine collectivo, prout familia, agnatio 324 vel quid simile, praedicat omnibus, Petrus Anchari. consil. 91. num. 2. & 3. vers. iii. præmissi. Tuscius ibi proxime n. 46. prout etiam contra homines castri vel villa, quia noceat successoribus, Guido Papæ dec. 179. Tuscius dicto num. 46. Facit etiam quod dicit Anton. Capicetus decif. 1. videndum. Avend. de exequen. manda. 1. part. cap. 4. n. 49. vers. imo si positis ex doctrina Innocenti in cap. Abbate S. Silvia. de verb. signific. quod si virtute sententia positi sint limites inter duos vicos, 325 villas, sive civitates, & iterum amoveantur, iterum potest peti executio sententia contra turbantes, & amoventes, etiam si vicini posita natu in populo condemnato; nam idem est consilium, vide Capicum elegantissime tractantem.

Et generaliter quod sententia lata contra cives, vel 326 homines alicuius loci praedicet omnibus sequentibus, etiam si non sint hæres condemnatorum, quod satis est, quod videantur iidem cives juxta l. proponebatur de judecitu. & ita tenet Nata consil. 589. à n. 16. lib. 3. Barb. interpretans l. cum proponebatur n. 28. probat. l. 5. t. 1. p. 2. & ibi notat Grego. Lopez verbo, on villes, & Guido Papæ dec. 279. quod & tractat Menoch. consil. 90. à num. 10. & sequentib. lib. 4. ad quem se refert Mieres tract. de major. q. 11. num. 67. in noviori impressione,

Peregr.

Peregr. de fideicommiss. art. 53. num. 58. Jacob. Cancer. variar. resolut. 2. part. cap. 16. n. 101. quia eadem ubi est res aut persona verè, vel interpretativè, sententia obstat, & rei judicata exceptio: gl. in l. & aequal. verb. concurrunt, ubi gl. §. 1. §. de except. rei jud. Angel. in l. cum quærebatur ff. ead. Lanar. consil. 34. n. 15. Ponte consil. 49. n. 4. consil. 62. n. 36. Petrus Surd. consil. 312. n. 26. An. consil. 53. n. 27. & consil. 99. sub n. 1. Socin. consil. 18. n. 44. vol. 1. Cora. decif. 703. n. 5. Giurba decif. 20. sub num. 1. alios citavi supra n. 119.

327 Hanc tamen namon principalem regulam supra positam, ut limites velim, quando quis de ea re, cuius actio, vel defensio sibi principaliter competit, eum quem negotium incident, aut in consequentiā lecūndariōque contigit, & sequentem agere de ea re, patiatur, nam hoc quidem causa ratione tanto confusus ejus, qui poterat defensionem affluere, & aliam a priori latitudine defensionis loco repellere; sententia ei etiam non vocato aequaliter praedicat, ac si ipse epifit, vel defendisset; docuit text. elegans in l. sepi. ff. dere jud. & in cap. penult. de senten. & re jud. l. Regia 19. tit. 22. p. 3.

328 Exemplum de creditore, aut etiam debitori patiente de jure, & proprietate rei pignorata agere, aut matritus sacerdotum, vel uxorem de proprietate rei totalis, aut empor venditorem de proprietate rei emptæ experiri passus sit, quod exempla Tiraquelli. in tract. res inter alios l. da n. 56. latissime post alios per Covar. in tract. quæst. cap. 13. præcipue à n. 7. cum seq. ubi late exempla dictorum iurium pederentur examinat, & vide supra sub n. 273. ubi de limitatione.

329 Is pertinet scire, an sententia lata adversus beneficii Ecclesiastici possessorum super eodem beneficio, ex ea causa, quod conferens illi non habuerit ius conferendi, praedicat illi, qui contulit super jure conferendi, in qua questione illud ab omnibus communiter receptum esse reperio, ut conferentes scientiam huius habent caufam hanc super eo jure tractari, quoad possessorum conferendi tantum, non vero quoad proprietatem praedicatum sententiam generare, ita probant Cardini per text. ibi in c. cum olim de causa poss. & propriet. Imol. & Panorm. Feli. n. 11. in cap. penult. de re jud. idem Feli. in cap. ad petitionem n. 18. de accusat. Angel. & Alexan. in d. l. sepi. 54. de re jud. Lambert. in tract. de jure patr. l. 2. p. 2. q. 11. art. 9. Bal. in l. fine, C. ac Velleianum, column. fin.

330 Horum insuper Doctorum ista est omnium concors, & receptissima sententia, ut idem sit dicendum, & praedicandum de sententia lata contra electum, vel contra praesentatum, ob defectum sollicitus juris presentandi, aut eligendi, ut praedicat similiter presentantibus, aut eligentibus ex identitate rationis; & praeceteris ita terminis adnotarunt Imol. Panorm. Feli. & Cesare Lambert. Innocent. in cap. quamvis 2. col. ad fin. in gl. in verbo a quo caufam de re jud. Bertac. in rep. c. p. l. S. verbo, sententia effectus sub n. 150. post medium. Petrus Surd. in l. 1. quibus res jud. non noceat, ex ratione statim tradenda.

331 Quod intellige quanto sententia lata contra electum, & praesentatum praedicat eligenti, aut presentanti, scienti scilicet, in quasi possessione tantum, ut ex cap. cum olim. ubi Cardinal. de caufa poss. & proprie. Imol. & Ab. in cap. pen. de re jud. & alii per Lambert. de jure patr. lib. 2. part. 2. qual. t. 1. art. 9. fol. 203. Covar. præf. quæst. cap. 14. n. 1. Mieres tract. de major. 3. par. q. 15. n. 11. in noviori impressione.

332 E conuerso autem receptissima est & apud eosdem Doctores sententia ut sententia lata super jure eligendi, conferendi, vel presentandi adversus eosdemmet

Salgado de protell. Reg.

collatoris, aut presentantes Patronos, prajudicet omnino presentato, electo, vel ei cui beneficium fuerat collatum, quam quidem definire quæstionem autoritate glossæ in cap. cuyperter, §. ceterum verbo, nullum præjudicium de electione lib. 9. cap. hoc quippe 3. q. 6. verb. his amotis, priorem autem conclusionem probabant prefati Doctores inter alia fundamenta, ex determinatione text. in d. lege jape, ff. de judicata, præcipue per exemplum ibidem appositum à Jurecon. de sententia lata contra creditorem super proprietate rei pignorata, noceat debitor scienti de jure suo tractari, quasi visus sit debitor permittere, quod creditor super pignoris proprietate caufam tractet, ut patitur in eo, qui contulit beneficium, sciens videatur permettere illi cui conferit, caufam agere vel defendere super jure conferendi; licet filius Covar. late insurgat contra istam rationem, & communem receptissimam sententiam, ab ea tamen recedas.

Ex hac etiam regula oriunt, quod sententia & res judicata obtenta contra fidicū, producent rem judicatum contra eos, quorum ius derivatur ab illo fidicū, & ab illo principio. Afflits decif. 396. num. 4. Menochius consil. 121. num. 60. Franciscus Clapetus caufa 66. quæst. 2. per totum.

Quæst. regula erit in hac materia, ut tunc sententia 334 lata adversus legittimos administratores, qui primas partes obtinent in re defensione, vel actione, successoribus, & alii quibus per consequentiā tangit negotium, necebit, quando qui fideliter litem tractaverit, flat enim pro illis juris præsumptio, ut ob interesse proprium fideliter, & attentè litigabunt, ut notat Socin. in l. Gallus, §. & quid si caufum colum. fin. vers. considera, ff. de liber. & post. & post alios Pinel. in l. 1. p. 3. n. 50. in pr. C. de bon. mater. Ac si lucellor velit 335 probare sententiam, quia sibi objicitur, latam fuisse obculpam, colum, vel negligenter ejus, contra quem lata est, ita ut vel cum adversario colludit, seu in lite ipsa negl genti se gesserit, vellis ob ejus consumaciam eo absente tractaret, competissimum est, prout & receptissimum huius in his casibus prosequitam, sequentibus successoribus praedicationem non affere, tex. est elegans in l. ex contratu, ibi, nisi culpa tutoris, ff. de re jud. text. in l. de sententia, & l. si perlusorio, ff. de appellat. si sevus pluri. §. 1. & §. si quis ante, ibi, vel minus plenè in l. 1. optimus etiam text. in l. sponsus, §. si luxor. ver. 2. si modo cum animum, ff. de donat. inter virtutem & uxorem, notant B. & communiter DD. in d. l. si sevus pluri. §. 1. col. 2. & post Imol. & Cum. Iffl. ibi. n. 1. Matthaeus de Afflits. post alios feudistas in cap. 1. §. si sevus pluri. 3. n. 8. ad finem vers. nisi talis alternatio & prope faciem, ver. 1. nisi sententia lata efficitur, fuerit conventio inter dominum & agna. ff. at. Bar. in l. filius fam. 4. divi. n. 9. ff. de leg. 1. Bald. in l. 2. n. 5. C. quibus res jud. non noceat. Soc. in d. l. Gallus, §. & quid si tantum n. 30. col. ff. Moder. Patr. tit. 1. §. 13. q. 5. n. 34. & q. 21. n. 68. Feli. post alios in cap. cum Berto n. 20. de re jud. Hippo. in l. infans n. 22. circa tertium dubium. ff. ad l. Cornel. de seviro. Cellius in consil. 120. n. 71. Feli. in l. Lator n. 17. ver. sevias etiam de re jud. Decius consil. 306. in casu proprie. n. 6. vers. verum quia ista respon. 492. num. 34. & respon. 617. n. 4. & Marcarius in Epitome de fideicommiss. quæst. 72. in prim. Covar. in tract. quæst. ea 13. col. fin. in fin. Anton. Gomez. in l. 10. Taurin 73. Otalora de nobilit. 3. p. cap. 8. n. 7. cum seq. Padill. in l. num. ex fam. §. si de Falencia n. 5. vers. sed contraria opinio. Molina Hispanor. primogenitus lib. 2. cap. 8. n. 7. elegans antiligat etiam Pinell. in l. 1. pn. 50. C. de bon. mater. Alvarus Valos de jure empby. p. 10. n. 3. exadiitilimè etiam Anton. Peregr. in tract. de fideicommiss. art. 53. n. 57. cum multis seqq. vide etiam supra n. 306.

Hæc igitur collusio seu negligenter probabit eo ipso, quod principals victimi jura sua non curavit 336.

Ddd 3 dedu-

deducere, & exhibere, ita singulariter Decius conf. 306. num. 6. vers. & cum de facili probari posset. Alciat. d. respon. 492. n. 34. verf. & dicitur collusio, & est text. in d. l. si servis plurim s. si quis ante, ff. de legat. 1. ibi, vel minus plenè defendit causam, &c. Molin. ubi proxime n. 9. & a consequente quando fuit contumax, l. quia repudiantes §. fin. ff. de inofficio testam. l. periforio. §. quiesc. ff. de appell. & l. ideo ff. de evitacionib. l. prafes. C. de translationib. ultra supra dictos in specie Peregr. de fidicomis. d. art. 53. n. 47.

337 Idem etiam erit, ubi appellationem omisit in cau, qui illam permittet, vel etiam interpositam deseruit. Alexan. in d. §. divin. 9. ad fin. vers. non obstat, quod sententia. Ripa n. 62. Loza. n. 113. vers. 9. & ult. Crotus n. 29. vers. secundo fallit. Mol. ubi proxime n. 10. declarat optime Pinell. supra sub n. 5. limit. 3. vers. & bce eorum declaratio, ubi late comprobatur Ant. Gomez. in l. 50. Taur. n. 32.

338 Ac pariter quando sententia fuit lata adversus administratores hujusmodi, primum locum habentes ob aliquod particulate factum proprium ipsorum, & dependens a voluntate propria, tunc sententia adversus eos lata non praedicabitur successoribus, vel iis quibus alias si recta lata fuisset, praedictum generaliter ex propria vi, & natura ipsius. Exemplum in renuntiatione, super qua fundatur sententia, non in alio iure litigantis, nam tunc non parit exceptionem rei judicata alteri agenti ex diversa cau, a qua ius suum provenit, iuxta Léum queritur 21. & seqq. ff. de exceptione rei jud. Paris. confil. 5. n. 37. l. 1. probatur ex verbis Bal. in l. 2. n. 5. C. quibus res jud. non nocet, n. 8. Pinellus ubi sup. sub n. 50. post. pri. lim. 2. ut bce concl. allegat. text. quem dicis notabiliter in l. 1. s. si quis sub conditione, ff. ut legatorum seu fideic. nom. cavaea. Peregr. de fide d. art. 53. n. 6. faciunt que Alexan. in l. sepe num... cum præcedentibus & sequentibus, & ff. de res jud. Felin. in cap. penult. de re jud. n. 14. vers. ab i sententia, dum dicunt, in hoc requiri, ut nihil omittedatur in causa: ne succumbens aliquid voluntarie concenserit victori, ut ceteris praedictum generetur.

339 Et loquendo de sententia lata ex consenso partium, aut conventione litigantium, aut ubi iura producenda, & alleganda non fuerint producenda, ut non praedicet successoribus, & quomodo, & ex quibus etiam præsumptive & ex fama probetur collatio, latissime prosequitur Mieres de major. 4. part. quest. 15. a prin. que incipit a n. 91. qui quidem post plurimos alios n. 102. & 103. tractat, quando sententia lata fuit cum procuratore, mortuo iam domino, & possesso majoratus, qui mandatum dederat, an praedictum successori, & numeris seqq. quando lata fuit contra possesso maioratus a judece, qui in veritate iudex non erat, & quid quando a judece recusat per possesso, postquam ipse a recusatatione desistit.

340 Et inde aquæ subsequitur, ac est dicendum, quod sententia lata & obtenta, esque decisa per juramentum delatum vieto condonato, non praedicat ceteris. Ita Innocen. Antonius de Bu. Panorm. quos citat Felic. in d. cap. penult. de re jud. d. num. 14. & num. 15. Peregr. de fidei. d. art. 53. num. 62. exactissime plura hinc inde adducens Pinell. in d. l. 1. part. 3. sub n. 5. vers. unde videtur dicendum, quod sententia, ubi extendit etiam iuramentum sit litis decisivum, ex Felin. ubi sup. allegat in contrarium glos. in l. ingenium, ff. de statu bonum. Et tandem cum supra dictis veriore sententiam & opinionem hanc dicit, alii contrarium tenetibus relatis; tuam fundamenta late comprobans ex eo, quod haec non est legitima probatio, quæ fit per iuramentum, quem omnino vide.

341 Et tandem dicendum est, quod si executoriales fuerint obtente virtute confessionis factæ in cau ab administratore legitimo, & eo, qui de ea re primum

partes occupat, ut quia confessus sit aliquam qualitatem praedicalem, vel ad Ecclesiam, seu dignitatem aut Universitatem, non pertinere, tunc adversus Ecclesiast. & successores exequi non poterunt, quia non praedicant, quia confessio haec non egreditur personam confitentis, in tertio praedictum, Bart. & Imol. in l. facta s. si heres, ff. ad Trebel. Alex. in l. sepe n. 126. & 127. Ant. de Bur. in cap. cum super. & Ab. inc. penult. de re, ubi Felin. n. 16. sequitur Peregr. de fidicomis. a. 53. n. 47.

342 Idem etiam erit, ubi appellationem omisit in cau, qui illam permittet, vel etiam interpositam deseruit. Alexan. in d. §. divin. 9. ad fin. vers. non obstat, quod sententia. Ripa n. 62. Loza. n. 113. vers. 9. & ult. Crotus n. 29. vers. secundo fallit. Mol. ubi proxime n. 10. declarat optime Pinell. supra sub n. 5. limit. 3. vers. & seqq. quod quando antecessor in majoratu constitutus, fe non iuste percipere à vaillali aliqua iura, & mandat successori, ut ea non exigat à vaillali, an teneatur tali præcepto, & declarationi flare successori si non eff eius haeres; qui quidem num. 52. cum seqq. hoc quod de sententia lata super confessione post florior majoratus, ut non praedicet, diximus, mirabiliter declarat ut procedat quando ex sola confessione sequitur est sententia, secus autem si cum confessione concurrente alia verisimiles probationes, ex quibus judges moveri possent ad sic sententiam, & dicta ad propositum notabile consilium Bal. inter virum & uxorem lib. 1. & aliis applicatis doctrinis; & hanc opinionem ex multis corroborat Tiraq. in l. si unquam, verbo donatione largitus n. 100. cum seqq. C. de revocan. donationib. & infinitos penè Doctores conculcit in proposito Mieres ibi, qui quidem d. art. 14. n. 55. tractat post alios, quod sententia lata ex confessione litigantis super nobilitate, non praedicat filios, & successoribus.

Ex quibus omnibus recte deduces, executorem non excedere, dirigenz executoriales adversus eos, quibus vel tacere, & ex propria vi & natura sententia, vel expressæ nocent etiam nondum vocari, cum non sint legitimi contradicentes, nec possint executionem executoriam, etiam inter alios obtentum, impetrare, & iis quo latè dicta sunt.

Quinta & ultima regula sit in hac materia, ut sententia lata in individuis, alii etiam non vocatis praedicet, ut loquendo in servitu, quæ est individualis, iuxta text. in l. 2. ff. de verb. oblig. in l. cum similibus voluit gl. per text. ibi in l. qui aliena s. vel. verb. præff. de negot. gest. gl. & B. in l. de communis in prin. & ibi B. ff. eod. cit. Angel. in d. l. 2. s. si amem hominem. Ant. Imol. & Roma in vers. ex iis. Ant. in cap. canam l. 2. qui filii sine legi. Imol. in l. ult. & ibi Alex. col. 15. vers. adverendum est in hoc, ff. de re jud. idem Alexan. in l. sepe n. 48. ff. eod. tit. Panorm. in cap. penult. col. 4. de re jud. Tiraquel. in tral. res inter alios acta, numero 59. Peregr. in tr. de fidicom. art. 53. prout etiam est conuersio in re individuali sententia lata pro uno ex contibus prodest alii, ita quod res judicata pro uno ex condominiis, confederataris, cohereditibus, aut confidemis, alii etiam proderit, & obterit, quemadmodum & è converto, l. loci corpus, s. si fundus, ff. si servitus vendicet. Peregr. ubi proxime, d. n. 43. in prin.

Quam effe tenendam regulam, dicit Rebup. ubi proxime notas, sibi ipsi in hoc fuisse contrarios Bar. & Innocentium; eam tamen limitat, ut procedat in servitu jam constituta, prout loquitur d. l. si fundus, & d. l. si de communis: secus in constituta; quia super hac lata sententia inter aliquos alii nec prodest, nec nocet, cum in ea non reperiatur terminata regula nostra, & facilius retineatur ius jam constitutum, quam de novo inducendum, leg. patre furioso ff. de iis qui sunt sui, vel alie. iur. & ita etiam resolvit Bar. quem sequuntur

recentio-

recentiores in d. l. vers. ex his ff. de verb. oblig. & Alex. qui hoc multum commendat, d. l. sepe.

Cui alia & sexta finitima est regula, ut scilicet ubi do, aut plures sunt habentes, quilibet eorum jus in solidum, alter eorum agat, & rem in judicium deducat, sententia adversus eum lata, quæ in judicium transferit, consumit, & permitit ius aliorum. Et ea est ratio, quia de eadem re & causa non nisi semel (non autem plures quæri oportet, leg. licet s. ff. nauis, causa, p. plura, l. si cui s. idem ff. de accusat). Exemplum sit in popularibus actionibus in quibus de jure publico agitur, & quæ culibus de populo competunt, l. 3. ff. de popularibus actio. I. eum qui s. in popularibus, ff. de jure juri, per quæ quidem iura hanc doctrinam notavit gloss. in l. 2. C. quibus rei jud. & sequitur Alexan. in d. l. sepe n. 33. Peregr. d. art. 53. n. 41. quod idem esse dicunt ipsi, & Alex. esse in quasi popularibus, veluti cum opponitur aliquis defectus, ad refringendam electionem, nam lata semel sententia pro electo, quæ in judicium transferit, ulterius querendum non est gloss. in cap. cum delict. in verbo, judicatum de electione, cum pluribus aliis adductis ad Alex. & idem est in publicis judicis, iuxta text. in d. l. si cui s. iijdem, gloss. scribentes gl. in l. 2. Alexan. in d. l. sepe n. 34. & Peregrin. ubi proxime n. 41. ad si circa quæ videtur Avend. de exeq. 1. p. c. 4. n. 3. Matth. de Affict. in confit. Sicil. rubric. 37. lib. 3. c. 4. 12. Greg. Lopez in l. 10. verbos, aff. como de ellat; tit. 11. p. 3. qui plures recentes opiniones, quas vide, & quas suprà adduxi a n. 322.

357 Hinc idem esse, dicendum est in duobus reis credendi, qui ex eadem causa jus habent, nam res adversus unum ex eis judicata, alteri quoque obest, quod probat text. iuxta secundum intellectum gloss. in l. ex duabus reis, & sequitur B. in l. 4. q. Angel. & latius Franc. Aretin. sub n. 9. Alexan. in d. l. sepe n. 42. Peregrin. in d. art. 53. n. 42. qui nominationem reddit, & validissimam quidem, quia alter ex corris agendo, item contestando sibi præoccupat ius actionis, ad text. in l. fideicomis. s. plerumque, ff. de leg. 3. & ex hoc infertur Alexan. in d. l. sepe n. 15. & per eum Peregrin. d. n. 42. quod ubi essent collegati, aut fideicommissarii re conjuncti, sententia adversus primò agentem lata, iure præoccupationis per litis contestationem alium fideicommissarium excluderet.

Et ulterius haec dictis à principio circa tertios oppositores executorialium executioni, respectu & ratione sue possessionis, unum non omittam addendum, quod ille talis tertius debet docere de possessione vera, & iusta; alias si fraudulenta, & dolosa, illi non probat, nec impedit executionem rei, quia absque dubio ab eo est asserenda, probat Covarr. c. 16. n. 4. vers. sexti. Marius Giurba dec. 62. n. 3. & alterius in det. 22. n. 18. prope finem. Cephal. conf. 225. & conducent quæ nos sursum a n. 94. que possesso fraudulenta & dolosa

358 361 præsternit in praedictum tertium non transfertur in accipientem, nec exit à porestate domini, etiam si rem dimiserit, late Giurba post magnam catervam Doctorum d. decis. 22. n. 20. & per totam, & nos obiter suprà n. 201. & quod tertius possesso iniusta non impediat executionem sententia late post Gaffren. in l. vis, per illum text. C. de proba. Carocius de exception. 69. d. n. 31. cum seqq.

362 Amplius etiam erit notandum, ut iis casibus quibus recentiores in d. l. vers. ex his ff. de verb. oblig. & Alex. qui hoc multum commendat, d. l. sepe.

Excedit nuntius qui habet in mandatis ut me ponas in possessione unius rei, & ipse me ponit in possessione alterius, n. 15.

Excedit executor se extensis ad aliam rem, seu quantitatam non exprefim, n. 12.

Excedit executor se extensis ad aliam rem extra exprefam, n. 13.

Ab executori excedente de re ad rem, vel de quantitatibus ad quantitatibus, appellationi deferendum declarabitur, num. 14.

Excedit nuntius qui habet in mandatis ut me ponas in possessione unius rei, & ipse me ponit in possessione alterius, n. 15.

Excedit executor exequendo in alia re que non fuerit judicata, n. 16.

Mandatum ubi est certum & limitatum, quia probabilitas excedit executor, est nullum ab eo gestum, n. 17.

Mandatum ut sit limitatum ad incertum liquidandum,

Et insuper ea qua diximus de oppositionibus, quæ sunt per tertium executioni sententia, applicare poteris ad executions, que sunt vigore instrumenti garantigati, quia curificantur, tradit R. conf. 77. n. 4. & 7. Covarr. in præl. c. 16. in fin. Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 13. n. 10. Venius decif. 304. ad fin. & bene in terminis advenit Jacobus Cancer. variar. resol. 2. part. cap. 16. n. 95. & nos ex alii Doctoribus alibi etiam praepuc cap. 5. n. 100. hac 4. p.

Illud insuper non diffimulabo, tertium, qui comparetur, ad impediendam executionem, non prohiberi, si succumbat, ordinariè denou agere, ut ex pluribus refutari Vinc. de Franc. decif. 289. n. 2. p. 2. Jacob. Cancer. variar. resol. 2. p. cap. 16. sub n. 8. quod fallit nisi de jure hujus tertii oppositoris plenè cognitum fuerit in judicio executivo. Cancer. ubi proxime, ubi etiam quod si 365

355 & Alex. esse in quasi popularibus, veluti cum opponitur aliquis defectus, ad refringendam electionem, nam lata semel sententia pro electo, quæ in judicium transferit, ulterius querendum non est gloss. in cap. cum delict. in verbo, judicatum de electione, cum pluribus aliis adductis ad Alex. & idem est in publicis judicis, iuxta text. in d. l. si cui s. iijdem, gloss. scribentes gl. in l. 2. Alexan. in d. l. sepe n. 34. & Peregrin. ubi proxime n. 41. ad si circa quæ videtur Avend. de exeq. 1. p. c. 4. n. 3. Matth. de Affict. in confit. Sicil. rubric. 37. lib. 3. c. 4. 12. Greg. Lopez in l. 10. verbos, aff. como de ellat; tit. 11. p. 3. qui plures recentes opiniones, quas vide, & quas suprà adduxi a n. 322.

356 357 Hinc idem esse, dicendum est in duobus reis credendi, qui ex eadem causa jus habent, nam res adversus unum ex eis judicata, alteri quoque obest, quod probat text. iuxta secundum intellectum gloss. in l. ex duabus reis, & sequitur B. in l. 4. q. Angel. & latius Franc. Aretin. sub n. 9. Alexan. in d. l. sepe n. 42. Peregrin. in d. art. 53. n. 42. qui nominationem reddit, & validissimam quidem, quia alter ex corris agendo, item contestando sibi præoccupat ius actionis, ad text. in l. fideicomis. s. plerumque, ff. de leg. 3. & ex hoc infertur Alexan. in d. l. sepe n. 15. & per eum Peregrin. d. n. 42. quod ubi essent collegati, aut fideicommissarii re conjuncti, sententia adversus primò agentem lata, iure præoccupationis per litis contestationem alium fideicommissarium excluderet.

358 359 Et ulterius haec dictis à principio circa tertios oppositores executorialium executioni, respectu & ratione sue possessionis, unum non omittam addendum, quod ille talis tertius debet docere de possessione vera, & iusta; alias si fraudulenta, & dolosa, illi non probat, nec impedit executionem rei, quia absque dubio ab eo est asserenda, probat Covarr. c. 16. n. 4. vers. sexti. Marius Giurba dec. 62. n. 3. & alterius in det. 22. n. 18. prope finem. Cephal. conf. 225. & conducent quæ nos sursum a n. 94. que possesso fraudulenta & dolosa

360 361 præsternit in praedictum tertium non transfertur in accipientem, nec exit à porestate domini, etiam si rem dimiserit, late Giurba post magnam catervam Doctorum d. decis. 22. n. 20. & per totam, & nos obiter suprà n. 201. & quod tertius possesso iniusta non impediat executionem sententia late post Gaffren. in l. vis, per illum text. C. de proba. Carocius de exception. 69. d. n. 31. cum seqq.

362 Amplius etiam erit notandum, ut iis casibus quibus recentiores in d. l. vers. ex his ff. de verb. oblig. & Alex. qui hoc multum commendat, d. l. sepe.

Excedit nuntius qui habet in mandatis ut me ponas in possessione unius rei, & ipse me ponit in possessione alterius, n. 15.

Excedit executor exequendo in alia re que non fuerit judicata, n. 16.

Mandatum ubi est certum & limitatum, quia probabilitas excedit executor, est nullum ab eo gestum, n. 17.

Mandatum ut sit limitatum ad incertum liquidandum,